

Szakmai beszámoló

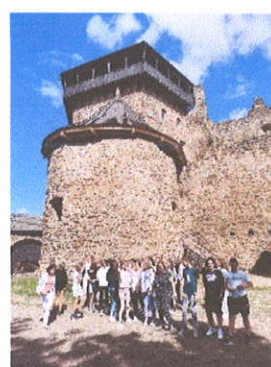
a HAT-KP-1-2021/1-000652 azonosítószámú Határtalanul pályázathoz

A Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola harminchárom nyolcadik évfolyamos diákja a Határtalanul program keretében 2022.09.12. - 09.16. között öt napot töltött el Szlovákiában (Felvidéken), három kísérő pedagógus kíséretével. Nagy várakozás előzte meg a kirándulást, hiszen a korona vírus járvány miatt közel egy évet kellett várnunk a lebonyolításra.

1. nap: 2022.09.12., hétfő

Fülek – Rimaszombat Krasznahorkaváralja

A **füleki várban** tettünk látogatást, ahol (130 évvel azután, hogy a törökök árulás útján elfoglalták az erősséget), a budai pasa II. Rákóczi Ferenc nevelőapját, Thököly Imrét Közép-Magyarország uralkodójának nevezte ki.

Látogatást tettünk Gömör-Kishont vármegye egykori székhelyén, **Rimaszombatban**. Megcsodáltuk a város legnagyobb templomát, melyet a reformátusok használnak. A régi gimnázium épületében tanult 1857 - 1863 között Mikszáth Kálmán a nagy palóc. A Tompa Mihály-teret, Tompa Mihály bronzszobrával, a Gömör-Kishonti Múzeumot, mely a Felvidék ötödik legrégebbi múzeuma, valamint a vármegyeháza és a volt Magyar Királyi Törvényszéki Palotát.

Krasznahorkaváralján megtekintettük Andrassy Franciskának férje, Dénes gróf által építtetett mauzóleuma szecessziós műemléket. A gróf és felesége jótékony misszióira emlékeztet a falu mögötti erdőben, Krasznahorka vára alatt 1898-ban elhelyezett méretes emléktábla is, amely az Andrassy-birtok alkalmazottai részére alapított nyugdíjalap létrehozására emlékeztet. Megkeressük az emléktáblát, és sétát teszünk a renoválás alatt álló Krasznahorkai vár tövében.

Felkerestük a Franciska teret, a grófné fekete márvány emlékművét és a Franciska térrel szemben az Andrássy galéria épületét.

2. nap: 2022.09.14., szerda

Szádelői-völgy (UNESCO világörökség része) és fennsík - Rozsnyó

Szádelői –völgyben és fennsíkon túráztunk, mely a Gömör-Tornai-karszt egyik ékköve. A szurdok – beékelődve a Felső-hegy és a Szádelői-fennsík közé – mintegy 2200 méter hosszan kanyarog, mélysége eléri a 300 métert, szélessége viszont helyenként alig 10 méter. A fennsík domináns kiszögellése a Tornai Várdomb, melynek impozáns építménye a dicső múltat megért tornai vár.

Megtekintettük a **Rozsnyói Bányászati múzeum** kiállítását. Az intézmény egy 1910-ben épült szecessziós épületben működik, geológiai, természetrajzi, bányászati és kohászati tárlattal. **Rozsnyói séta.** A Rózsák városa, II. Rákóczi Ferenc egyik kedvenc tartózkodási helye volt, olyannyira, hogy 1706-ban innen kormányozta a fennhatósága alatt lévő országrészeket. Rezidenciája a Nehrer-házban volt. Fontos bányaváros volt. A tér domináns nevezetessége Andrássy Franciska emlékműve.

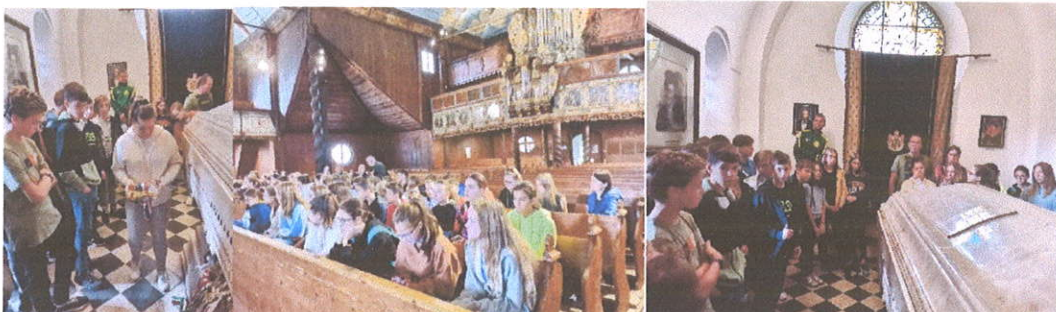

3. nap: 2022.09.15., csütörtök

Késmárk- Lőcse –Szepesvár- Szepesi káptalan

Késmárkon az evangélikus templomban megkoszorúztuk II. Rákóczi Ferenc nevelőapjának, Zrínyi Ilona második férjének, Felső-Magyarország fejedelmének, a kuruc vezérnek, gróf Thököly Imrének a szarkofágját. Meglátogattuk az UNESCO Világörökség részét képező cipszer fatemplomot is. Az egyedülálló faépítmény tiszafából és vörösfenyőből épült egyetlen fém alkatrész felhasználása nélkül.

Ellátogattunk **Lőcsére**, ahol megtekintettük a régi városháza a 15. században épült, gótikus épületét. Ma a sok érdekességet rejtő Szepesi Múzeum működik benne. A titkos lépcsőhöz vezető ajtó híres festménye a Rákóczi-féle szabadságharc idején játszódó Jókai-regény ihletőjét, a Lőcsei fehér asszonyt ábrázolja.

Megnéztük a **Szepes várát**, mely Közép-Európa legnagyobb kiterjedésű vára, Szapolyai János magyar király szülőhelye. A UNESCO világörökség részét képező vár részleges felújítás alatt áll, egy része zárva van.

Az egykor nagyhatalmú, „Felvidék Vatikánjának” nevezett **Szepesi Káptalan** területén sétáltunk. Felkeressük a püspöki rezidencia barokk stílusú díszkertjét, a felújított óratornyot, a 18. századi kanonoksort, a püspöki palotát és a hatalmas, kéttornyos, háromhajós késő román stílusú, 13. században épült Szent Márton székesegyházat.

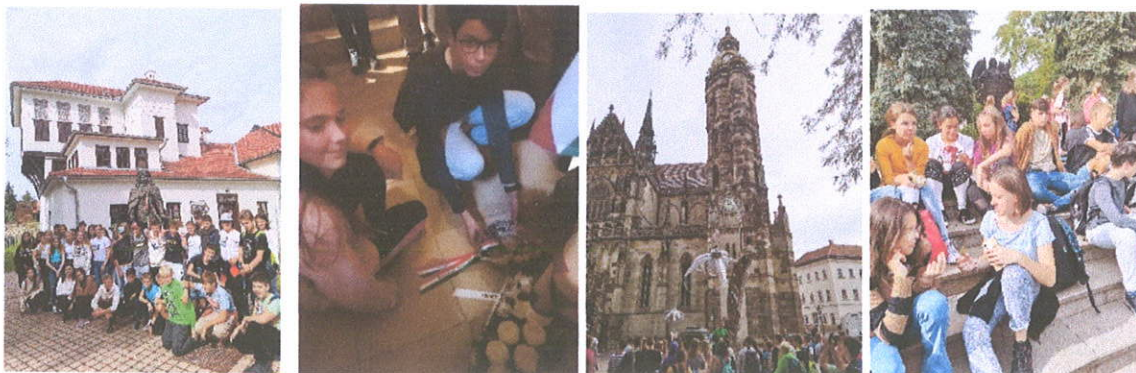

4. nap: 2022.09.13., kedd
Sáros vára – Kassa

Kirándulást tettünk **Sáros várához**. Évszázadokig Sáros vára volt a megyeszékhely, és fészke egyúttal a királyi várispánnak is. 1642-ben került vásárlás útján I. Rákóczi György tulajdonába Sáros vára, aki reneszánsz stílusban építette tovább. A vár alatti kastélyban fogták el II. Rákóczi Ferencet 1701. április 18-án, de hívei megszöktették, Lengyelországba menekült, onnan tért vissza később, hogy a felkelés élére álljon.

Kassára utazunk. Felkerestük a rodostói házat, amely a nagyságos fejedelem törökföldi emigrációjának állít emléket. Megtekintettük a népszerű kiállítást, amely a szabadságharc vezetőjének mindennapjait, személyes tárgyait, valamint a kelet hangulatát eleveníti fel.

A Kassai **dómban** megkoszorúztuk a nagyságos fejedelem, valamint édesanyja, a munkácsi hős Zrínyi Ilona, és gróf Bercsényi Miklós generális szarkofágját. Ezt követően közös séta keretében a belváros nevezetességeit tekintettük meg.

5. nap: 2022.09.16., péntek

Pelsőc – Betlér – Gombaszögi- cseppkőbarlang

A Sajó völgyének hajdanán városi rangú nagyközségébe, **Pelsőcre** látogattunk. A település északi részén áll az egykori Gömör vármegye patinás szépségű vármegyeháza. A falucska nagy büszkesége a középkori eredetű református templom, amelynek külső, déli falán Szent István, Szent Imre és Szent László alakjai láthatók egy 2x3 méteres, korabeli freskón.

A **Betléri kastélyt** és parkot tekintettük meg. Mint a legtöbb nemesi rezidencia esetében, az 1700-as évek végén az Andrássy kastély körül is kiépült a kastélypark. A 70 hektáros park nagyobbik részét csodaszép rétek és tisztások teszik ki, csak a kisebbik rész fásított. Legérdekesebb része az 1823-ban létrehozott római akvadukt romjait idéző építmény és az alatta található jegesmedve barlang. A parkot keresztül-kasul átszelő ösvényeken kedvünkre sétálhattunk.

Fakultatív program keretében a Gömör-Tornai Karszt szlovákiai oldalán, a Szilicei-fennsík nyugati szélén található a **Gombaszögi-cseppkőbarlanghoz** látogattunk, amely az UNESCO Világörökség része. A több mint 1500 méter hosszan feltárt barlang folyosóiban és termeiben fehér és vörös színekben pompázó cseppkövekben gyönyörködhattunk, különlegességnek számít a mennyezetről tömegesen függő 3-5 mm átmérőjű, 1-2 m hosszú, belül üreges alakzatok, az úgynevezett szalmacseppkövek tömeges előfordulása.

Gömörben, Kassán és a Szepességben a Rákóczi-szabadságharc történetében és II. Rákóczi Ferenc életében meghatározó helyszíneken jártunk, miközben a Felvidék legszebb tájait, városait, kulturális és épített örökségét ismertük meg. Ezek mellett célunk az volt, hogy kapcsolatot teremtünk az érintett tájegységek magyarságával és erősítsük egymásban az együvé tartozás érzését. Rozsnyói Bányászati Múzeumban tett látogatásunk során közös tárlatvezetésen vettünk részt egy pelsőci magyar iskolás csoporttal, ezek a találkozások alkalmat biztosítottak a kötetlen ismerkedésre, beszélgetésre, kapcsolatteremtésre.

Balatonfüred, 2022. szeptember 30.

Makovi József
kísítő pedagógus